

Datum van inontvangstneming : 05/02/2018

van [zijn] recht [OMISSIS] om met ingang van 1 april 2016, veertien keer per jaar, levenslang, een vervroegd ouderdomspensioen ten belope van een basisbedrag van 624,90 EUR te genieten, welk bedrag is berekend door toepassing van een coëfficiënt van 87 % op basis van zijn leeftijd, 100 % premiebetaling en een prorata van 68,25 % op de berekeningsgrondslag van 1 052,42 EUR, inclusief eventuele herwaarderingen en wettelijke aanvullingen, alsmede tot veroordeling van de verwerende partijen tot berusting in en eerbiediging van deze vaststelling.

TWEE.— [OMISSIS] Bij vonnis van 4 april 2017 werd de vordering afgewezen.

DRIE.— Tegen dit vonnis werd [op] 19 april 2017 [OMISSIS] hoger beroep ingesteld door [OMISSIS] van de belanghebbende [OMISSIS].

VIJF.— [OMISSIS] [Op] 23 oktober 2017 werden partijen verzocht [OMISSIS] [hun argumenten in te dienen] in verband met het stellen [OMISSIS] van een prejudiciële vraag, waartegen beide partijen opgekomen zijn bij schriftelijke opmerkingen van respectievelijk 9 en 10 november 2017. [OMISSIS]

RECHTSGRONDSLAGEN

EEN.— Artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 19, lid 3, onder b), van het Verdrag betreffende de Europese Unie verlenen het Hof van Justitie van de Europese [Unie] onder meer de bevoegdheid om zich, op verzoek van de nationale rechterlijke instanties, uit te spreken, bij wijze van prejudiciële beslissing, over de uitlegging van het recht van de Unie of de geldigheid van de door de instellingen van de [Unie] vastgestelde handelingen. Indien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten, kan deze instantie, indien zij **[Or. 3]** een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het wijzen van haar vonnis, het Hof van Justitie verzoeken over deze vraag een uitspraak te doen.

TWEE – Toepasselijke bepalingen

A) Toepasselijke nationale bepalingen

Artikel 208 van de Ley General de la Seguridad Social (algemene socialezekerheidswet), [waarvan de geconsolideerde tekst is goedgekeurd bij] [OMISSIS] Real Decreto Legislativo (koninklijk wetsbesluit) 8/2015 van 30 oktober 2015 (bekendgemaakt in BOE nr. 261 van 31 oktober 2015), bepaalde in de versie die van kracht was op de datum van de vordering van verzoeker:

„1. De toegang tot vroegtijdige uitkering op verzoek van de betrokkene is verbonden aan de volgende voorwaarden:

- a) De betrokkene heeft een leeftijd die ten hoogste twee jaar minder bedraagt dan de leeftijd die in elk geval van toepassing is overeenkomstig het bepaalde in artikel 205, lid 1, onder a), zonder dat daarbij de in artikel 206 bedoelde verminderingscoëfficiënten van toepassing zijn;

- ██████████
- b) De betrokkene dient een minimumtijdvak van daadwerkelijke premiebetaling van vijfendertig jaar aan te tonen, zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met het aandeel van de gratificaties. [Meetelling van het tijdvak van militaire dienst] [OMISSIS].
  - c) Na vervulling van de algemene en specifieke vereisten voor deze uittredingsmodaliteit, **moet het bedrag van het te ontvangen pensioen hoger zijn dan dat van het minimumpensioen waarop de betrokkene op grond van zijn gezinssituatie recht zou hebben na het bereiken van de leeftijd van vijfenzestig jaar. Indien dit niet het geval is, is toegang tot deze vorm van vervroegde uittreding niet mogelijk.**

2. In het geval van toegang tot vervroegde uittreding als bedoeld in dit artikel, wordt op het pensioen een verminderingscoëfficiënt toegepast voor ieder kwartaal of iedere fractie van een kwartaal dat, op het tijdstip van het ontstaansfeit, de werknemer de wettelijke pensioenleeftijd die in elk geval resulteert uit de toepassing van het bepaalde in artikel 205, lid 1, onder a), nog niet heeft bereikt. Daarbij zijn de volgende coëfficiënten van toepassing op basis van het aangetoonde tijdvak van premiebetaling:

- a) een coëfficiënt van 2 % per kwartaal in geval een tijdvak van premiebetaling van minder dan achtendertig jaar en zes maanden wordt aangetoond; **[Or. 4]**
- b) een coëfficiënt van 1,875 % per kwartaal in geval een tijdvak van premiebetaling gelijk aan of hoger dan achtendertig jaar en zes maanden en minder dan eenenveertig jaar en zes maanden wordt aangetoond;
- c) een coëfficiënt van 1,750 % per kwartaal in geval een tijdvak van premiebetaling gelijk aan of hoger dan eenenveertig jaar en zes maanden en minder dan vierenveertig jaar en zes maanden wordt aangetoond;
- d) een coëfficiënt van 1,625 % per kwartaal in geval een tijdvak van premiebetaling gelijk aan of hoger dan vierenveertig jaar en zes maanden wordt aangetoond.

Uitsluitend met het oog op de vaststelling van voornoemde wettelijke pensioenleeftijd wordt onder dit begrip verstaan de leeftijd waarop de werknemer pensioengerechtigd zou worden indien hij premie zou hebben betaald gedurende het tijdvak vanaf de datum van het ontstaansfeit tot het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd die in elk geval resulteert uit de toepassing van het bepaalde in artikel 205, lid 1, onder a).

Voor de berekening van de tijdvakken van premiebetaling worden volledige tijdvakken genomen, zonder gelijkstelling van een fractie van een tijdvak aan een geheel tijdvak.”

Artikel 14, lid 3, van Real Decreto (koninklijk besluit) 1170/2015 van 29 december 2015 inzake de herwaardering van pensioenen van het

socializekerheidsstelsel en andere sociale uitkeringen voor het jaar 2016 (bekendgemaakt in BOE nr. 312 van 30 december 2015) bepaalt: „Indien na toepassing van het bepaalde in het vorige lid de som van de pensioenbedragen, zoals erkend uit hoofde van een bilaterale of multilaterale overeenkomst inzake sociale zekerheid door zowel de Spaanse wetgeving als de buitenlandse wetgeving, lager is dan het in Spanje op dat tijdstip geldende minimumpensioenbedrag, wordt de begunstigde, mits deze op het nationale grondgebied verblijft en voldoet aan de daartoe door de algemene bepalingen gestelde voorwaarden, het verschil tussen de som van de erkende pensioenen (het Spaanse en het buitenlandse) en het voornoemde minimumbedrag gewaarborgd.

Voor op grond van de communautaire socializekerheidsverordeningen erkende pensioenen is het bepaalde in artikel 50 van verordening (EEG) nr. 1408/1971 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socializekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en in artikel 58 van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 [Or. 5] april 2004 betreffende de coördinatie van de socializekerheidsstelsels, van toepassing.

[Verwijzing naar een vervallen verzekering][OMISSIS].»

B) Toepasselijke [Unie]rechtelijke bepalingen.

1.– Artikel 48 VWEU bepaalt: „Het Europees Parlement en de Raad stellen volgens de gewone wetgevingsprocedure de maatregelen vast welke op het gebied van de sociale zekerheid noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van het vrije verkeer van werknemers met name door een stelsel in te voeren waardoor het mogelijk is voor al dan niet in loondienst werkzame migrerende werknemers en hun rechthebbenden te waarborgen: [a)] dat, met het oog op het verkrijgen en het behoud van het recht op uitkeringen alsmede voor de berekening daarvan, al die tijdvakken worden bijeengeteld welke door de verschillende nationale wetgevingen in aanmerking worden genomen; [b)] dat de uitkeringen aan personen die op het grondgebied van de lidstaten verblijven, zullen worden uitbetaald.”

2. Artikel 6 van verordening (EG) nr. 883/2004 bepaalt: „Tenzij in deze verordening anders bepaald, houdt het bevoegde orgaan van een lidstaat waarvan de wetgeving het verkrijgen, het behoud, de duur of het herstel van het recht op prestaties, of de toegang tot of de ontheffing van de verplichte, vrijwillig voortgezette of vrijwillige verzekering, afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst, van werkzaamheden anders dan in loondienst of van wonen, voor zover nodig, rekening met de overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat vervulde tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst, van werkzaamheden anders dan in loondienst of van wonen, alsof die tijdvakken overeenkomstig de door dat orgaan toegepaste wetgeving zijn vervuld.”

■■■■■

Artikel 50 van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB van 30 april 2004) bepaalt onder het opschrift „Algemene bepalingen”:

„[1.] Alle bevoegde organen stellen het recht op uitkering vast op grond van alle wetgevingen van de lidstaten die op de betrokkene van toepassing zijn geweest, indien een daartoe strekkend verzoek is ingediend, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk verzoekt om uitstel van de toekenning van de ouderdomsuitkeringen krachtens de wetgeving van een of meer lidstaten. **[Or. 6]**

[2.] Indien de betrokkene op een bepaald tijdstip niet of niet meer voldoet aan de voorwaarden van alle wetgevingen van de lidstaten die op hem van toepassing zijn geweest, houden de organen die de wetgeving toepassen aan welke voorwaarden wel is voldaan, bij de berekening overeenkomstig artikel 52, lid 1, onder a) of b), geen rekening met de tijdvakken die zijn vervuld onder de wetgevingen aan welke voorwaarden niet of niet meer is voldaan, als dat resulteert in een lager bedrag aan uitkering.

[3.] Lid 2 wordt dienovereenkomstig toegepast voor zover de betrokkene uitdrukkelijk verzocht heeft om uitstel van de toekenning van een of meer ouderdomsuitkeringen.

[4.] Een nieuwe berekening wordt ambtshalve uitgevoerd zodra aan de in de andere wetgevingen gestelde voorwaarden is voldaan of indien de betrokkene verzoekt om toekenning van een ouderdomsuitkering welke op grond van lid 1 is uitgesteld, tenzij met de tijdvakken die onder andere wetgevingen zijn vervuld reeds rekening wordt gehouden overeenkomstig lid 2 of 3.”

Artikel 51 van dezelfde verordening, dat betrekking heeft op „Bijzondere bepalingen inzake samentelling van tijdvakken”, bepaalt: „[1.] Indien de wetgeving van een lidstaat de toekenning van bepaalde uitkeringen afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de tijdvakken van verzekering uitsluitend zijn vervuld in specifieke al dan niet in loondienst of in een beroep verrichte werkzaamheden waarvoor een bijzonder stelsel geldt dat op personen wordt toegepast die al dan niet in loondienst die specifieke werkzaamheden verrichten, houdt het bevoegde orgaan van die lidstaat alleen rekening met de tijdvakken welke vervuld zijn onder de wetgeving van een andere lidstaat in het kader van een overeenkomstig stelsel of bij gebreke daarvan, in hetzelfde beroep of, in voorkomend geval, van dezelfde al dan niet in loondienst verrichte werkzaamheden.

Indien de betrokkene, met inachtneming van de aldus vervulde tijdvakken, niet voldoet aan de voorwaarden om de betrokken uitkeringen te ontvangen krachtens een bijzonder stelsel, worden deze in aanmerking genomen bij de toekenning van de uitkeringen volgens het algemene stelsel of, bij gebreke daarvan, het stelsel dat, naar gelang van het geval, van toepassing is op arbeiders, respectievelijk

bedienden, op voorwaarde dat de betrokkene aan een van die stelsels onderworpen is geweest.

[2.] Tijdvakken van verzekering die zijn vervuld krachtens een bijzonder stelsel van een lidstaat, worden in aanmerking genomen bij de toekenning van uitkeringen krachtens het algemene stelsel of, bij gebreke daarvan, het stelsel dat, naar gelang van het geval, van toepassing is op arbeiders respectievelijk bedienden van een andere lidstaat, op voorwaarde dat **[Or. 7]** de betrokkene bij een van deze stelsels aangesloten is geweest, zelfs indien de betrokken tijdvakken in laatstgenoemde lidstaat reeds krachtens een bijzonder stelsel in aanmerking zijn genomen.

Indien de wetgeving van een lidstaat het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op uitkeringen afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de betrokkene verzekerd is op het tijdstip van het intreden van de verzekerde gebeurtenis, wordt deze voorwaarde geacht te zijn vervuld indien de betrokkene krachtens de wetgeving van de andere lidstaat verzekerd is, volgens de in bijlage XI vermelde procedures voor elke betrokken lidstaat.

Artikel 53, dat betrekking heeft op anticumulatiebepalingen, [luidt als volgt]:

„[1.] Samenloop van invaliditeits-, ouderdoms- en nabestaandenuitkeringen die worden berekend of toegekend op basis van tijdvakken van verzekering en/of wonen welke door eenzelfde persoon zijn vervuld, wordt beschouwd als samenloop van uitkeringen van dezelfde aard.

[2.] Samenloop van uitkeringen die in de zin van lid 1 niet als uitkeringen van dezelfde aard kunnen worden aangemerkt, wordt beschouwd als samenloop van uitkeringen van verschillende aard.

[3.] De volgende bepalingen zijn van toepassing op in de wetgeving van een lidstaat opgenomen anticumulatiebepalingen in geval van samenloop van een invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenprestatie met een prestatie van dezelfde aard, een prestatie van een andere aard of andere inkomsten:

[a]) het bevoegde orgaan houdt alleen rekening met de in een andere lidstaat verworven uitkeringen of inkomsten indien de door het orgaan toegepaste wetgeving bepaalt dat met in het buitenland verkregen uitkeringen of inkomsten rekening wordt gehouden;

[b]) het bevoegde orgaan houdt rekening met het door een andere lidstaat te betalen bedrag aan uitkeringen vóór aftrek van belastingen, socialezekerheidspremies en andere inhoudingen, tenzij de door het orgaan toegepaste wetgeving bepaalt dat de anticumulatievoorschriften na die inhoudingen moeten worden toegepast, volgens de voorwaarden en procedures van de toepassingsverordening; **[Or. 8]**

[c)] het bevoegde orgaan houdt geen rekening met het bedrag van de krachtens de wetgeving van een andere lidstaat verkregen uitkeringen die worden toegekend op basis van een vrijwillige verzekering of vrijwillig voortgezette verzekering;

[d)] indien een enkele lidstaat anticumulatiebepalingen toepast, omdat de betrokkene hetzij uitkeringen van dezelfde of van verschillende aard ontvangt overeenkomstig de wetgeving van andere lidstaten, hetzij inkomsten ontvangt die zijn verworven in een andere lidstaat, kan de verschuldigde uitkering alleen worden verminderd ter hoogte van het bedrag van dergelijke uitkeringen of dergelijke inkomsten.”

Artikel 58, lid 1, van dezelfde verordening bepaalt: „Degene die uitkeringen geniet waarop dit hoofdstuk van toepassing is, mag in de lidstaat waar hij woont en krachtens welke wetgeving hem een uitkering verschuldigd is, geen lagere uitkering ontvangen dan de minimumuitkering welke door de betrokken wetgeving is vastgesteld voor een tijdvak van verzekering of wonen dat gelijk is aan de gezamenlijke tijdvakken welke overeenkomstig dit hoofdstuk in aanmerking zijn genomen”. Artikel 58, lid 2, bepaalt: „Het bevoegde orgaan van de lidstaat betaalt de betrokkene, gedurende de gehele tijd dat hij op het grondgebied van deze staat woont, een aanvullend bedrag uit dat gelijk is aan het verschil tussen de som van de krachtens dit hoofdstuk verschuldigde uitkeringen en het bedrag van de minimumuitkering.”

DRIE – Uiteenzetting van de feiten

Verzoeker, [OMISSIS] [REDACTED] geboren op 26 november 1952, is aangesloten bij de Spaanse sociale zekerheid [OMISSIS].

Op 31 maart 2016 vroeg hij bij de Spaanse sociale zekerheid een pensioenuitkering uit hoofde van vervroegde uittreding aan, welke aanvraag door het INSS werd afgewezen bij besluit van 9 november 2016 op grond dat de pensioenuitkering lager zou zijn dan het minimumpensioen dat van toepassing zou zijn op de betrokken persoon, gelet op zijn gezinssituatie, op de leeftijd van 65 jaar. De door verzoeker ingediende voorafgaande administratieve klacht werd afgewezen bij besluit van 21 december 2016.

De begunstigde heeft in totaal 16 025 premiedagen aangetoond, waarvan 8 720 in Spanje en 7 305 in Duitsland.

Aan betrokkene is in Duitsland een ouderdomspensioen ten bedrage van 587,83 EUR toegekend. **[Or. 9]**

Het pensioen dat hij in Spanje zou ontvangen uit hoofde van vervroegde uittreding zou het theoretische bedrag van 895,42 EUR zijn, als berekend door toepassing van een percentage, op basis van zijn leeftijd, van 86 % op de berekeningsgrondslag van 1 041,19 EUR, en een pro rata pensioen van 605,55 EUR per maand door toepassing van een door Spanje te betalen percentage van 67,29 %.

Het door Spanje uit te keren minimumpensioen voor personen ouder dan 65 jaar met een ten laste komende echtgenoot voor het jaar 2016 bedraagt 784,90 EUR.

VIER – Uiteenzetting

Bij het vonnis in eerste aanleg, waarbij ervan werd uitgegaan dat de regel in dit opzicht duidelijk is in de zin dat het te ontvangen bedrag (uit hoofde van vervroegde uittreding) hoger moet zijn dan het minimumpensioen dat betrokkene zou ontvangen in zijn gezinssituatie bij het bereiken van de leeftijd van vijftien jaar, werd de aanvraag afgewezen op grond dat het bedrag van het te ontvangen pensioen het bedrag van het pro rata pensioen dient te zijn, aangezien dat het pensioen is dat de begunstigde daadwerkelijk zal ontvangen in Spanje. De rechter in eerste aanleg aanvaardt derhalve het betoog van het INSS, dat op zijn beurt het doel van de wetgeving in acht neemt, namelijk te voorkomen dat ouderdomspensioenen voor personen die nog niet de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt, dienen te worden aangevuld tot het wettelijke minimum, waardoor zij dus op de arbeidsmarkt blijven.

In casu vormt de begunstigde evenwel geen last voor het Spaanse socialezekerheidsstelsel, daar zijn uitkering uit hoofde van vervroegde uittreding nooit door Spanje zal worden aangevuld tot het minimum, gelet op het feit dat hij ook een pensioen uit Duitsland ontvangt en het totaalbedrag van de twee reële en daadwerkelijke pensioenen hoger is dan het in Spanje voorziene minimumpensioen. Zoals reeds is opgemerkt, staat de Spaanse wetgeving, te weten artikel 14, lid 3, van Real Decreto (koninklijk besluit) 1170/2015 en onder verwijzing artikel 58 van verordening (EG) nr. 883/2004, immers enkel toe dat het verschil tussen de som van de uit hoofde van de [Unie]verordeningen verschuldigde uitkeringen en het minimumpensioen in Spanje wordt uitgekeerd. Dat wil zeggen dat, wanneer verzoeker pensioen uit hoofde van vervroegd uittreding wordt toegekend, het totaalbedrag van de twee daadwerkelijk in Spanje en Duitsland ontvangen pensioenen moet worden berekend, waardoor verzoeker geen toegang zou hebben tot enige aanvulling tot het minimumpensioen.

Bij vergelijking van een werknemer die niet is geëmigreerd en die ten laste van Spanje een pensioenuitkering uit hoofde van vervroegde uittreding van 1 193,38 EUR ontvangt (en die voldoet aan de overige vereisten van de bepaling, die hier niet in het geding zijn), met een migrerende werknemer die hetzelfde bedrag ontvangt, maar ten laste van twee of meer lidstaten, blijkt dat de migrerende werknemer wordt benadeeld en gediscrimineerd **[Or. 10]** op grond van zijn verhuizing naar die andere lidstaten (in casu Duitsland), aangezien hem de toegang tot de uitkering uit hoofde van de vervroegde uittreding waarop de niet-migrerende werknemer wel recht zou hebben, wordt ontzegd.

Wanneer in de Spaanse wetgeving wordt gesproken van „het bedrag van het te ontvangen pensioen”, zou dat aldus moeten worden uitgelegd dat het te ontvangen pensioenbedrag gelijk moet zijn aan de som van het daadwerkelijke ten laste van

[REDACTED]

Spanje ontvangen pensioen en het daadwerkelijke ten laste van Duitsland ontvangen pensioen.

Deze oplossing zou bovendien het doel van deze bepaling eerbiedigen, namelijk voorkomen dat Spanje het pensioen moet aanvullen tot het wettelijke minimum, zonder daarbij uit het oog te verliezen, zoals hierboven reeds is opgemerkt, dat ook volgens de Spaanse regeling en die van de [Europese Unie], het recht op een aanvullende uitkering tot het minimum rekening houdt met de som van beide uitkeringen.

De Spaanse bepaling, zoals deze is geformuleerd, staat geen uitlegging overeenkomstig het Unierecht toe, aangezien daarin wordt verwezen naar het te ontvangen pensioen (begrepen als ten laste van Spanje); in elk geval is [dit] de uitlegging door het INSS, waarbij die uitlegging in de weg staat aan de toegang tot een uitkering bij vervroegde uittreding voor een migrerende werknemer die zich in dezelfde economische omstandigheden bevindt als een niet-migrerende werknemer, wanneer de migrerende werknemer van alle lidstaten waar[naar] hij is verhuisd om te werken, uit hoofde van uitkeringen van dezelfde aard, een totaalbedrag aan pensioen ontvangt dat gelijk is aan dat van de niet-migrerende werknemer, die echter alleen [een pensioen] ten laste van Spanje [ontvangt].

Gelet op het voorgaande,

BESLUIT DE KAMER ALS VOLGT:

A) De volgende prejudiciële vraag wordt voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

1) Moet artikel 48 VWEU aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling die als voorwaarde voor toegang tot een pensioenuitkering uit hoofde van vervroegde uittreding stelt dat het bedrag van het te ontvangen pensioen hoger is dan het minimumpensioen dat de belanghebbende op grond van diezelfde nationale wetgeving zou ontvangen, waarbij „te ontvangen pensioen” wordt uitgelegd als het daadwerkelijke, uitsluitend ten laste van de bevoegde lidstaat (in casu Spanje) komende pensioen, zonder inaanmerkingneming van eventuele daadwerkelijk ontvangen pensioenen uit hoofde van een andere uitkering van dezelfde aard ten laste van een of meerdere andere lidstaten? [Or. 11]

B) De behandeling van de zaak wordt geschorst tot de uitspraak op de prejudiciële verwijzing.

[OMISSIS] [Or. 12]